

АЙЗЕНГАВЕР ГОСТРО АТАКУЄ АДМІНІСТРАЦІЮ В ПІВДЕННИХ СТЕЙТАХ

Ген. Двайт Д. Айзенгавер, перший президентський кандидат, що виборов південних, з традицій демократичних, стейтів на агітацію за підтримку Республіканської партії, почав свою працю від гострої атаки на демократичну адміністрацію в промовах у містах Атланта в стейті Джорджія і в Джексонвілі та Маймі, у стейті Флорида. Тема його першої промови була: „Немає у Вашингтоні відвертості до споду”. Генерал заявив, що цей нелад постане в наслідок впливу партійних провідників, які з публічної служби кують капітал для себе, набиваючи свої кишні гроші та втримуючи при владі. Такий нелад це немилуний вислід адміністрації, складеної з „забавного людця, замалого до свого завдання, за великих для своїх штатів і задовго втримуючих при владі”. Немає, на думку Айзенгавера, пішов задля того, щоб його можна вичистити половинчаними засобами, або оживляючи обиди демократичного кандидата „Алліє Стивенсона. Тому треба цілковито зміняти чистку політичних верховодів у Вашингтоні. Це може статися, твердить генерал, якщо південні стейти порвуть свої традиційні зв'язки з Демократичною партією і приєднаються до республіканців при виборах.

У Джексонвілі Айзенгавер заявив, що „адміністрація любить необхідність” і тому їх шукують фабрики. Це знову спричинило дефіцит, бо треба видавати більше грошей ніж бувають прибутки.

4,000,000 нових виборців

Вашингтон. — Біля 4,000,000 молодих американців будуть могли віддати перший раз свій голос при виборах у листопаді, не рахуючи тих, що служать при збройних силах. Бюро Цензу повідомляло, що 7,500,000 осіб, що були заомодні тому чотири роки до віддання своїх голосів, дійшли до повнолітності, отже до 21 року життя; що як-небудь чотири мільйони з них зможуть голосувати поточного року, якщо наперед зареєструються; решта це чужинці, божівельні, а з'язи або жителі міста Вашингтону, чи члени інших груп, що не мають права голосування. У стейті Джорджія закон призначає право повнолітності для осіб, що покинули 18 років життя, всюди інакше по скінченні 21 року. Бюро Цензу обчислює, що в Злучених Державах живе 98,377,000 цивільних осіб, які управленні до голосування на президент та конгресмени. Невдаче обчислення стверджує, що ко-ло 2,880,000 можливих виборців находяться при збройних силах, а з них 1,150,000 можуть голосувати вже поточного року.

Республіканець сенатором на місце Мек Магона

Гартфорд. — Губ. Джан Лодж призначив Вільяма А. Портелла сенатором Злучених Держав на місце недавно померлого Браєна Мек Магона, який займав становище голови федеральної Комісії Атомової сили і був одним з визначних провідників Демократичної партії. Портелл має бути сенатором з призначення до 3 січня 1953 р. і не знаючи на те, що при осінніх виборах може бути вибраний хто інший, як це становить, як триває шість років. Він кандидат на новий вибір з Республіканської партії і його противником є теперішній демократичний сенатор Вільям Бентон.

ШВИДКІСТЬ ОБОРОННОЇ ПРОДУКЦІЇ ПЕРЕВИЩУЄ ЧАСИ ДРУГОЇ ВІЙНИ

Вашингтон. — Секретар оборони, Роберт А. Ловет, звідомив про „значущі і гідні призначення” швидкості оборонної продукції впродовж скарбового року, що закінчився 30 червня. Від початку Корейської війни продукція „залізних” літаків, побудова кораблів, танків, різноманітної зброї і подібного, зросла в 6,6 разів, виявив Ловет на пресовій конференції. Він подібно висловив зріст продукції кожного роду згаданих предметів в останньому чвертьріччя минулого скарбового року, після чого сказав, що ці цифри вказують на величезну продукцію, одяга в них не враховано різниці, яка прийшла в наслідок інфляції. Ло-

Труман закидає, що республіканці ризикують третьою війною

Вашингтон. — Президент Труман обвинуватив Джона Фостера Доллеса й інших республіканців про відкидання у „жорстокій політиці каніва” тим, що вони ризикують третьою світовою війною впливаючи на ген. Двайта Д. Айзенгавера, щоб він обіцяв визволення поневолених східно-європейських народів. Президент повернувся в вікторок уночі до столиці після своєї подорожі до Милвокі. Під час повороту, він висловив на залізничній станції в Паркерсбурзі, у Вест Вирджинії, промову, в якій заявив, що його адміністрація робить усі можливі зусилля для обличення долі народів поза Залізною Заслоною.

Уряд настановляє апеляційну раду для паспортів

Вашингтон. — Департамент стейту оповіщує покликання до життя спеціальної апеляційної ради для вирішення, відкинути чи відкинути департаментом стейту зголошень за паспорт на в'їзд закордон. Департамент відмовляв звичайно видачу паспортів для осіб, записаних в комуністичні або підтримки для комуністів. Департамент опублікував текст уперше обставин, серед яких відмовляється видавати паспорт. Призначення ради для апеляції прийшло тому, що часто появлялися в пресі

Східні залізничні підприємства погодилися на засаду „юнійної робітні”

Вашингтон. — П'ятнадцять підприємств залізничних підприємств на сході, закінчивши перемовини комітету сімнадцяти юній, що охоплюють 1,000,000 робітників, коли підприємці признали засаду „юнійної робітні”. Це стосується робітників у вартатах, на рейках і канцелярських сил. Між підприємствами, що погодилися на цю засаду, находяться Нью Йорк Сентрал, якому робітники погрожував незадовільним страйком, а теж підприємство Балтімор і анд Огайо і Пенсильванія. Це засада вимагає, щоб теперішні робітники мали обов'язок вступити до юній за своїм „фрахом” чи „клясою” впродовж 60 днів, від часу підписання умови. Не прийняті робітники мають вступити до юній впродовж 60 днів від дня, в який станули до праці. Хто цього не зробить, має закінчити роботу. Деякі стани викинули з того правила, однак цих викидів не проголошено. Саме про ті викидки йшли найдовші торги.

Передбачують атомову готовість на 1954 р.

Вашингтон. — Кореспонденти „Н. Й. Геральд Трибюн”, брати Алсоп, довідуються, що уряд розбудовує два підприємства для продукції атомових бомб на лад колишнього „Дистрикту Мангата” з часів другої світової війни. Це потрібне тому, що за вістиами з-за кордону, Совети матимуть свої атомові бомби у відповідній кількості, як в згаданому році. Американці в згаданому році. Американці в згаданому році.

Переслухання в справі прокомуністичної діяльності перерване демонстрантами

Шікаго. — Пікетці, голосно висловлюючи „Солідариті Форевр”, увійшли до федерального будинку в Шікаго й перервали переслухання свідків, що ставали перед комісією протиамериканської діяльності. Пікетчики належали до незалежного Робітничого Об'єднання працівників електричного обладнання і фарм. Галас зроблений пікет-

Російські православні групи вимагають уваги від департаменту стейту

Нью Йорк. — Федерация Російських Православних Клубів звертається до департаменту стейту з доповіддю, що ніхто з людей слов'янського походження не має важливого становища в уряді, щоб допомогти Америці при розв'язуванні справ з країнами російських сателітів. Цю справу порушив Петро М. Фекус іменем комітету, зорганізованого рік тому, що в попередній рік скликав наради в готелі Коммодор. Департамент стейту переочує, що Федера-

ЗАХІД ЗАТІСНЮЄ СТРАТЕГІЧНУ БЛЮКАДУ СОВЕТСЬКОГО СОЮЗУ

Вашингтон. — Департамент торгівлі повідомив, що Злучені Держави Америки підписали окремий договір з одинадцятьма іншими країнами, швидко встановлюючи контроль над дальшим припиненням виступу стратегічних матеріалів за совєтську залізну завісу. Договір, що його крім Злучених Держав Америки підписали уряди Британії, Канади, Бельгії, Данії, Голландії, Франції, Італії, Люксембургу, Норвегії, Португалії і Західної Німеччини, вносить такі дві головні постанови: 1. Кожна особа чи фірма, яка імпортує матеріали із Злуч. Держав, повинна представити урядові свої власні країни заяву, що добра, імпортована з Америки або з будь-якої іншої країни, яка підписала цей договір, не будуть перепродані, або виселені закордон без окремого дозволу уряду; 2. Американські експортери, які і експортують інших країн, які підписали договір, повинні відмовитися від висилки закордон замовлених товарів, якдовго уряд Злуче-

Сталін навчав Мао, як робити революцію

Співробітник „Нью Йорк Таймс” Гері Шварц помістив статтю, в якій пише про те, що китайський диктатор Мао Тсе-тунг приготувався до захоплення влади в Китаї, навчаючи творці Сталіна. Так пише рецензент московської „Правди” Павел Юдін з нагоди видання вибраних творів комуністичного китайського диктатора. Юдін наводить таке місце з писань Мао Тсе-тунга: „Ми повинні вчитися, як треба працювати в

Чеський олімпієць Затопек в неласці

Відень. — Чеський міністер оборони ген. Александер Чепічка виступив у своїй промові проти штабного капітана Емільяна Затопека, який здобувши три золоті медалі на останній Олімпіаді в Гельсінках, зачав поводитися в Чехах як розпещена „примадонна”. Міністер заявив, що той переможець має би більше дбати про „оборону країни народної демократії”. Так пише про цю промову орган ко-

Маршал Слім — генеральний губернатор Австралії

Лондон. — Польовий маршал сер Вільям Слім назначений генеральним губернатором Австралії. Він залишить обов'язки шефа імперського генерального штабу в жовтні, і в січні обійме своє нове становище. Його дотеперішнє місце займає сер Джан Гардінг, який тепер командує британською армією над Реном. Маршал Вільям Слім здобуде собі прихильність Австралії, бо він під час першої світової війни воював разом з австралійцями на Галліполі, де ав-

Не виключене, що комуністи бомбардуватимуть Корею

Дітройт. — Секретар повітряних сил, Тамес К. Фінлетер у промові до членів Товариства Повітряних Сил попередив, що комуністи можуть приготувати бомбардування Кореї середньої величини бомбардувальниками. Якщо б це сталося, тоді характер війни в Кореї основно змінився б, міркував секретар. Він виявив, що Совети зробили в своїх повітряних силах на Далекому Сході, додаючи до них

Нова Управа Ліги Молоді

Клівленд. — 15-та конференція Ліги Української Молоді Північної Америки, що відбулася в цьому місті в дніх від 30-го серпня до 1-го вересня, обрала свою нову управу в такому складі: голова — Василь Мураль з Клівленду, заступники голови — Володимир Губач з Дітройту, Юстін Федан з Айнолд (Па.) і Тома Палига з Торонта, Ка-

БРИТАНСЬКЕ РОБІТНИЦТВО ПІДТРИМУЄ ПРОГРАМУ ЗБРОЄННЯ

Маргейт, Англія. — Конгрес зорганізованого робітництва Британії ухвалив вчора величезною більшістю голосів політику Заходу відносно зброєвої програми для оборони перед можливістю совєтської агресії. Голосуєчи відповідно до загальної кількості свого членства, — представлено його обрані представники, Конгрес Трейд Юніонів відхилив три резолюції, що були зголошені комуністичними і лівими представниками та які критичували участь Британії в оборонній програмі Заходу, натомість підтримав резолюцію своєї Генеральної Ради в користь масового озброєння. — Комуністи і їх ліві прихильники мали повну можливість висловити свою думку в цій справі. Проте, коли прийшло до голосування, то залу Ради в користь озброєння підтримали представники Конгресу, що репрезентували 5,597,000 робітників, тоді коли проти британської участі в оборонній програмі були представники тільки 1,400,000 робітників, зорганізованих в

Ген. Риджвей закликає до швидкої ратифікації німецько-західного договору

Воні, Німеччина. — Ген. Риджвей, головний командант альянських збройних сил в Європі, виступив вчора із окремим закликом до швидкої ратифікації контрактного мирного договору між Німеччиною і Західною Європою. Він закликає до ратифікації цього договору, про участь Німеччини в західній оборонній спільноті. Цей оборонний договір підписали з Німеччиною західноєвропейські країни: Франція, Італія, Бельгія, Голандія і Люксембург в червні цього року, але жадна з цих країн цього договору ще не ратифікувала. Міровий контракт з Німеччиною, підписаний в тому самому часі представниками Франції і Західної Німеччини. — Ген. Риджвей проголосив свій заклики з нагоди побуту в столиці Західної Німеччини, ку-

Д-р Гайнкель хвалить англійське літунство

Лондон. — Сюди прибув д-р Ернест Гайнкель, знайний німецький конструктор літаків і ракетових літаків, щоб обговорити продукцію літаків у Німеччині в зв'язку з озброєнням цієї країни. Д-р Гайнкель хотів би продукувати літаки англійського типу, бо на його думку, англійська продукція на цьому полі випередила всі інші країни принаймні на три або чотири роки. Він заявив у Лондоні, що „його серце ще далі прихильних бойових машин”. 1939 року д-р Гайнкель збудував свій перший ракетовий літак у Німеччині, на два роки швидше, як це зробив англійці 1941 року.

Совети не допустять Японію до ОН

Об'єднані Нації, Н. Й. — До Ради Безпеки ООН вийшло японське прохання про прийняття в члени Об'єднаних Націй. Але совєтський представник Яков А. Малік заявив, що ця справа „неактуальна” і він при допомозі свого „в'єта” не допустить Японії до ООН. Те саме заявив Малік і про справу прийняття трьох індійських держав: Камбоджі, Лаосу і В'єтнаму. Совети бажать зробити зі справи прийняття нових членів до ООН справу торгів, бо вони бажать витягнути до цієї світової організації своїх сателітів, таких як Румунія, Болгарія і Угорщина, які в світовій війні воювали по боці Гітлера.

ІРАН ДОМАГАЄТЬСЯ ВІД АНГЛІЇ ОДНОГО БІЛЬЙОНА ДОЛЯРІВ

Тегеран, Іран. — Казем Гасемі, член іранської нафтової комісії, заявив у зв'язку з пропозицією ЗДА дати Ірану 10,000,000 доларів, щоб швидше розв'язати нафтові непорозуміння, — що ця американська сума — ці тільки один відсоток того, що належить Іранові за нафту. Іран домагається від Англії одного більйона доларів, а десять мільйонів доларів назвав Гасемі „винагородою за передавання цієї великої трансакції”. Іран приготував нові пропозиції для полаго-

FOUNDED 1893

 Ukrainian newspaper published daily except holidays by the
 Ukrainian National Association, Inc.
 at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

 Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City,
 N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

 Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section
 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75
В Джерсі Сіті 1 закордон:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$12.00	One year	\$12.00
На пів року	\$6.50	Six months	\$6.50
На три місяці	\$3.50	Three months	\$3.50

На рік у ЗДА	\$3.75	На рік у Канаді	\$4.25
На пів року у ЗДА	\$2.00	На пів року у Канаді	\$2.25

 За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
 За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ВИБОРИ І МИ

Ще тільки два місяці діють нас від того рішального що кожних чотири роки в американському житті для, коли американський народ вибирає свого президента — голову своєї державної влади та рівночасно головного команданта своїх збройних сил. Хоч найбільш інтенсивна передвиборча кампанія ведеться впродовж останнього місяця перед виборами, проте ця кампанія вже почалася негайно після вибору кандидата на президента й з кожним днем виконуватиметься. Ця кампанія, як і самі вибори, накладає деякі обов'язки та дає деякі нагоди й нам, американським громадянам українського роду.

Звичайно, першим обов'язком кожного з тих наших громадян, що мають право голосувати, є використати це право та своєчасно подати, щоб можна було його використати, отже своєчасно зареєструватися. Американці кажуть, що в день виборів кожний є „бос“. Це правда, але щоб бути добрим „босом“ країни, хоч би тільки той один день, треба до цього відповідно підготуватися. Це ж бо один голос кожного з нас може в тому дні вирішити хто виконуватиме найвищу владу в цій країні, яка стоїть сьогодні у провіді вільного світу, впродовж найближчих чотирьох років. Від цього одного нашого голосу може залежати доля Америки й цілого світу. Тому, кожному з нас треба добре познайомитися з кандидатами на президента, з їхнім характером, їхнім настановленням та їхнім дотеперішнім „рекордом“ — їхніми успіхами й невдачами та їхніми способностями, щоб під час виборів могли — як кажуть — з „чистим сумлінням“ та з повним переконанням віддати наш голос на одного з них.

Звичайно, в наших рішеннях на кого ми маємо голосувати, першу роль повинно грати те, що ми вважаємо за добро й безпеку Америки та котрий з кандидатів краще і більш вміло буде — у нашій оцінці — цим інтересам служити. Щоб могли виробити собі правильний погляд і переконання в цій справі, нам необхідно не тільки самим уважно слідкувати за розвитком виборчої кампанії, цього незрівняльного демократичного процесу, але й брати в цій кампанії активну участь.

Виборча, зг.л. передвиборча кампанія та активна участь в ній дадуть нам рівночасно дуже добру нагоду відповідно дорізнатися тем справі визволення України, в нашому розумінні нерозривно зв'язаній з добром й безпекою Америки. Ми, як і багато родючих американців, найбільше переконані, що світ не може бути поділений та існувати наполовину вільний і наполовину поневолений. Ми, як і багато американців, теж переконані, що без вільної України та без суверенних держав всіх народів на їх етніографічних територіях не може бути ані тривкого миру в світі, ані добробуту, ані всебічного прогресу. Ці свої переконання ми маємо нагоду поширювати і закріплювати в американській публічній опінії головню під час передвиборчої кампанії. В багатьох місцевостях існують Демократичні або Республіканські клуби американських українців, існують місцеві і стейтові організації, і вони насамперед можуть та повинні використати ту передвиборчу нагоду для поширення української правди в американському та українському інтересах. Багато різних нагод мають на це теж поодинокі громадяни, від виступів на передвиборчих зборах починаючи, а на писанні листів та поширюванні видаваних англійською мовою українських публікацій кінчаючи.

Передвиборчий час і самі вибори — це великий демократичний обов'язок і така ж велика нагода. Але їхня важливість і значення та можливість залежать від того, як ми їх виконаємо і використаємо. При цьому не забуваймо теж і на кандидатів до Конгресу. Самі знаємо, яку добру прислугу зробили нам і українській справі деякі сенатори і конгресмени. Таких треба нам більше.

НЕСПОКІЙНА АФРИКА

(Допис із Лондону)

II.

Південна Африка, або Південно-Африканська Федерація, була провінцією Британії, а тепер незалежна частина Британської Спільноти Народів, переживає кризу іншого характеру ніж країна Північної Африки. Британія завоювала дві бурські (голландські) держави Південної Африки тому 50 років. Незабаром після завоювання ці нові провінції одержали широку автономію і створили одну державу, разом з англійськими поселенцями в Південній Африці.

Розуміє і справедливе трактування урядом Британії завоювання бурів виворили серед них настрої прихильні до Імперії. В І і II Світових Війнах були патріотами Британської Імперії. Імена маршала Смутса, ген. Ботти і ін. добре відомі кожному, що слідує за подіями світової політики. Вони, хоч замало вели краєві бої з англійцями, пішли на фронт разом з Англією проти німецького імперіалізму.

Окрім білих, в Південній Африці є велике число чорного населення та індусів. Супроти кольорових білі є в Південній Африці в меншості. Кольорові мешканці цієї країни виявляють значну здібність до культурної праці і поступу. Є там навіть університети для чорних. Однак, біла меншість відмовляла повноважень для кольорових. Відомо, що Ганді в своїй молодості був як адвокат у Південній Африці, щоб боронити права своїх земляків у цій країні. Кольорові чують кривду для себе в обмеженні їх права вибирати до парламенту, мати рівну плату з білими робітниками та в праві володіти землею. Цим нерівність між расами в Південній Африці переростає в класову нерівність: кольорові чують себе не тільки упослідженою расою, але й нижчою в соціальному відношенні класом.

В цих обставинах білі могли йти двома шляхами: або підготувати своїх кольорових громадян до участі в правлінні державою, даючи їм можливість вільного і всебічного розвитку, або — усунути їх взагалі від впливу на політичне життя, трактувати їх, як породу людей, яких сама природа призначила бути слугами білих.

Перший шлях вибрав лондонський уряд, що в своїх африканських колоніях хотів кадри демократичних провідників і народів чорної раси, даючи їм змогу студіювати в високих школах Англії. Провідники бурів в Південній Африці („Африканери“) вибрали собі іншу дорогу. Вони, під проводом націоналіста д-ра Мала, утворили „відмежування“ білих від чорних, заборонили „расову політику“ і викликали між кольоровими величезне обурення. В Південній Африці, наслідком цієї політики спір між расами частіше переходить у форми громадянської війни: убивства білих чорними трапляються в містах і сільських місцевостях дуже часто.

Проти „расистської“ політики д-ра Мала виступає

Малана проти кольорових

мешканців Південної Африки, хоч і не зможе цілком усунути нерівність білих і кольорових у цій країні. Коли б же переміг Мала, то це було б знаком, що Південна Африка стане однопартійною державою, з пануванням „расових законів“. Нема сумніву, що фанатизм „расистів“ д-ра Мала зможе на деякий час забезпечити панування білих у Південній Африці. Але наслідки цього панування були б катастрофічними для цієї країни і для білих в Африці взагалі. Не тільки чорне населення Африки було б змобілізоване проти цієї „дискримінації“, але також кольорові мешканці Індії будуть проти такої політики. Звичайно, Москва знає, як використати цю політику для ширення своєї комуністичної пропаганди між кольоровими народами.

Потрібна публічна дискусія педагогів та громадських діячів над теоріями і практиками виховання, їхніми підставами, методами, цінностями та й домаганнями. Іде головню про відношення англійської мови та американської культури і української мови і культури.

Досвід з рідних земель в умовних ворожих займанцях тут ні при чому. Ціла скаля життєвих розв'язок від повної асиміляції-хрунності аж до героїчного обстоювання свого рідного невиснає, бо надто багато явищ в житті та можливостей на майбутнє віки не дадуться нам скалею міра. Подам деякі приклади та загада загальновідомі факти, що вимагають нової скали оцінок:

У вечірній школі (Публ. Шк. ч. 10, Дж. С.) зачалася дискусія між учениками п. М. і нами учениками, новобригунцями з прерізними країнами, Малою Азією та Південної Америки. Щоб легше, швидше і краще засвоїти англійську мову, потреба, мовля, старатися не мешкати між земляками та поменше з ними приставати. Для вправ переїти в дома з родиною на англійську мову, яка б вона там зразу не була. Сама школа нас не навчить, та й леві-

тримали транспарент із написом: Вітайте, брати-галичани! Була навіть оркестра. Вона усталилась біля команданта. Коли наші відділи почали входити, вона стала грати бального марша. Але мало хто б чув, як же ця „мійськова оркестра“ складалася лише з трьох музик з однією скрипкою і ще двома „неголосними“ інструментами. Все це виглядало трохи дивно, а може і смішно, але сотник Кондратський затримав увагу, бо не хотів зражувати милих господарів. Він прийняв від них хліб і сіль і дав наказ до дефіляди. Вже під час дефіляди почалась метушня в місто і крики. Дефіляду перервано в місто в їхній кімнати. Треба було робити пошук у місті, в якому шумування почалося. Не обійшлося без стріляв і жертв, але сотник Кондратський вказав, сильну руку і не дозволив на неорядок. Повстанці трохи відіржувались, але їм порадили, щоб скорше відійшли на Хвастів, як це було наказано Отаманом Петлюрою. Вони послухались, але все ж таки бригада і гармати проваляні ніч в потемноті.

Ходорків покинули ми з

Злободенні питання виховання й освіти

Наближається вересень, молоді йде до шкіл, оживають теж українські суботні і паравіальні школи, курси українознавства в Плясті, СУ-МА, Самопоміч, філія УКК і т. п. осередках громадської праці. Появляється в пресі палкі та переконливі заклики про потребу, доцільність та користь діяльності того роду, підпері прикладами дотеперішніх невдачливих успіхів.

А згодом, по літах як звичайно, виявляється, що не заважаючи на найкращу волю, за пал і посяту на виховно-освітньому фронті, де були яскраві провали, та й чимало молоді (і старших) попилю за течіями принагідних обставин і з них вже ніякого хісна для загалу не буде.

Та чи дійсно так? На цьому прикладі бачимо цілий ряд складних протиставлень, що їх саме життя розв'язує як відстає. Проте, це запозваля справи, щоб віддавати їх на грищі принагідних тенденцій. Добро дитини, родили, а навіть цієї країни не може бути залежне від припадків, воно вимагає доречного використання наявних можливостей.

Засіб слів рідної мови хлопця-дитини, навіть як і не призабувся з часом, то все та ж не вистачає для юнака. Нові поняття, пізнані в новому середовищі і школі, не мають своїх відповідників у словнику матері. Мати (і хлопець) не беруть участі в т. зв. програмі виховання батьків, що її мають батьківські кружки при школах. Це може бути зразок з родиною ніжності і такту, щоб не наражалося на клопітливий ситуація, а згодом розростається в комплекс менше в радости.

Засіб слів рідної мови хлопця-дитини, навіть як і не призабувся з часом, то все та ж не вистачає для юнака. Нові поняття, пізнані в новому середовищі і школі, не мають своїх відповідників у словнику матері. Мати (і хлопець) не беруть участі в т. зв. програмі виховання батьків, що її мають батьківські кружки при школах. Це може бути зразок з родиною ніжності і такту, щоб не наражалося на клопітливий ситуація, а згодом розростається в комплекс менше в радости.

Засіб слів рідної мови хлопця-дитини, навіть як і не призабувся з часом, то все та ж не вистачає для юнака. Нові поняття, пізнані в новому середовищі і школі, не мають своїх відповідників у словнику матері. Мати (і хлопець) не беруть участі в т. зв. програмі виховання батьків, що її мають батьківські кружки при школах. Це може бути зразок з родиною ніжності і такту, щоб не наражалося на клопітливий ситуація, а згодом розростається в комплекс менше в радости.

(Закінчення буде).

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співзасновниками тринадцяти мільйонного Союзового майна!

Ходорків покинули ми з

„Далекі Вести“ в Бразилії

Ксав'єртіна, а може Хавантіна, про яку згадує Сам Поп Брувер, бразильський кореспондент щоденника Нью Йорк Таймс, може стати для Бразилії таким прикордонним постом для ступеневого здобування тамтишніх джунглів, як був колись форт Ст. Луї в Злучених Державах для безудинного просування американських підприємців на караван для здобування західних територій, що їх те тепер називають „Далекими Вестями“ й залюбки нагадують в американських фільмах. Однак з уваги на технічні засоби й загальний поступ, який використовується при здобуванні бразильських нетрів, колишні північно-американські виправи виглядають тепер дитячою забавкою.

Нема потреби загадувати, що Злучені Держави від давна звернули увагу на просто безмежні бразильські праліси і безмірні їхні багатства і щедрою рукою, як приватним так і публічним фондам, допомагають бразильцям зробити їх доступними для цивілізації. Ці багатства й простори під теперішню пору являються економічним спадщиною людства, як не менше люди, які віддавали або зараз віддають Бразилію, щоб зазнайомилися з правдинним станом тамтишніх справ, без уваги на фантастичні оповідання, які кружляють про це в різних закутках світу. Тому, що дехто передбачує поселення однієї половини людства земного глибо в самих босей-річній Амазонії, відомлення про найближчі відкриття поглиблюють інтересу заголовку тих, що турбуються переселенням африканців європейських окитаються десь у світ, щоб жити без жаків перед більшешанною тиранією.

Допис агаданого Брувера на вступі описує старання півурядової Центральної Бразильської Фондуції для промовлення а в тоболовего шляху до місцевості Ксав'єртіна, у віддалі 800 миль на північний захід від столиці міста Ріо де Жанейро. Ксав'єртіна мала б стати воротами до джунглів, звідки під назвою Мато Гроссо. Однак допущає згадує там про побудову інших місцевостей, нехочучих ще з собою, до яких доступи можливі тільки при допомозі літаків. Серед таких місцевостей викинається на перше місце Арагва-кас, над рікою Арагва, у віддалі 80 миль від Ксав'єртіни, з 2,000 мешканцями. Він ка-

же, що цей пост вже тепер становить окремий світ для себе і вже незабаром можна буде доїздити туди вантажними автоматами просто з міста Сан Паулю. Тому, що Сан Паулю полегше в Парані, де живе більша половина країнних українських емігрантів, а теперішні бразильські українського роду до вісті про розкриття бразильських нетрів можуть заінтересувати українців, розсіданих у різних околицях світу, щоб зайнялися з бразильськими можливостями для звернення туди теж майбутніх українських емігрантів.

Найновіше число (з вересня 1952 р.) журналу „Рідерс Дайджест“, що виходить у мовах англійській, французькій, німецькій, італійській, еспанській, португальській і ін., містить на „першій сторінці“ завіт з книжки, написаної Вілардом Прайсом у статті „Дивна Амазонка“ (Дивна Амазонка) з коротким описом змагань різних чинників розбудувати Амазонію, при чому на вступі дається таке пояснення:

„Амазонка“ — майже дивний субконтинент, величезною Злучених Держав, якої води виллюються в могутню ріку Амазонку — це найбільш обіцяюче й захоплююче пограюче й найбільше багатство всього світу. А те, що невідомо, полегше на найбільш несподіваній території дора Антарктидою, може бути ще більше безмежне.

У подібному дусі йдуть заводи про перші спроби насидити в Амазонії цивілізацію, яка уде видає обидні люди. Зайняття цієї статі неменше цікаве, як її початок. Скажано так:

„Амазонку називали давніще завітливою країною, — до якої ніколи не приходив завіт“. Обидва ці слова подалі, однак їх не легко було сполучити. Зараз — вже надійшло завіт. Люди їдуть до Амазонки, щоб там залишитися, а не доріснати і відкрити. З уваги на арист світового населення, Об'єднані Нації призначили 25,000 дол. на наукове дослідження цієї околиці. Зріст населення може бути дуже швидкий. Згідно з одним звітом, розвинений басейн Амазонії може примістити білйон людей — майже половину населення земного шару — і може випродувати більше харчів ніж решта світу разом. Вона може стати колись, головною надією сплюндрованої планети“.

— помагали правильно перепоначувати: меншеартісним. Навпаки: може стати осередком зацікавлення, бо він знає більше, тобто те, що й всі, і це багато дечого нового і цікавого! Ціна життя прийді до досвід з них і вироблену думку, як вміє гідно її обстоювати.

Немає чого, гадаю, тішитися, що дитина на вулиці перебігає англійську мову від однієї до іншої мови. Не можна теж уважати достаточним знанням англійської мови того, що старші нахалюються „на джабах по шапах“. Краще, як дитина вчиться під контролем авторитетного вчителя в передшкільній і в школі. Старші теж повинні уважати своїм найпершим обов'язком ходити сповнаменше до вечірньої школи. Є й раніші курси для дорослих, що працюють, вбогари.

Добре було б слідкувати за цим, що дитина в школі вчиться. Можна робити це в такій формі, що, мовля, дитина вчить батьків читати, писати, говорити. Це добре, як дитина чує, що важко в дома, та ще й збирає за те похвали в школі. За те батьки мають при тім нагоду висвітнити дитині нові слова і поняття українською мовою, тобто вчити рівнобіжно рідної мови. Кожний добрий словник стане тут в пригоді. Правда, не всі дають собі з'являти раду. Але при співучасті по цій лінії рідних шкіль та організацій, курсів, таборів та головню церкви, можна б оминути мовного та лінгвістичного „роздвоєння“. Але аж повна рівновага в мові та поняттях може бути таким мостом, що не лише забезпечує б перед позуванням меншеартісності, але додає б почуття лояльності до обох бока.

Д-р Володимир Галам
 6. командант 2-ої батареї
 10-го гарматного полку УГА

3 ДНІВ СЛАВИ...

(Споми́н з бо́й в серпні 1919 року в Україні)

(4)

Червоне

Червоне

З Бердичева, а радше з міста нашого постую — Грибарки, рушили ми через Забаву і Хмельники до міста Червоного. Дорога вела багнами і шойно в Червоному почалися Київські піски.

В Червоному полк примістився на попівстві і в дворі українського багатія Терещенка. Його чудова палата із багату мистецькою збіркою була ненарушена. На попівстві застали ми навіть застелений стіл, який залишили — віткоюю — большевики. Коли наспіла вістка, що до Червоного зближається армія, большевики залишили скоростріли і вивитали. Їх переслідували повстанці. Ми дійшли вже до звільненого міста.

На Ходорків

Раннім ранком 21. серпня полк пішов у дальший похід через Забару до Андрушків, а звідтам через Зарубинці, Шаранівці до Ходорків. Вже в Андрушківці брига-

да одержала відомість, що в Ходорків є зорганізована збройна жидівська група, яка нікого не допускає до міста. Її сила около 400 осіб. Стежа підтвердила цю вістку, що справді жиди в Ходоркові у зброєні, не допускають нікого до міста та й поводилю, що один із стежі — кіннотчик 2. батареї Левицький поїхав у Ходорків і досі звідтам не вернувся. Це трохи зразило наші частини.

Ми вийшли на Татарський Шлях (куди татари йшли нападати на Україну) і тут почувалися дивно в цьому широким українському морю. Курява здіймалася високо і далеко мого бачити большевики, куди просуваються наші частини. Наш Х гарматний полк висилав постійно свої військові стезі для дослідження дороги. Під час одного з таких виїздів ми побачили, що на шляху біля Тарасівців напроли нас іде ідець. Видавалось здалеку, що кіннотчик якогось мертвяка, який хвастався з боку в бік. І справді, коли ідець приблизився, ми побачили сонного воляка на коні, та ще й кого? Один із стежі так і викрикнув: „Та ж це наш Левицький! А то Повстанці у довгих шапках

холеми!“

Це дійсно був наш розвідчик із другої батареї славної пам'яті Левицький. Він заїхав був у Ходорків, а там його гарно прийняли, нагодували, напоїли там, що шойно ранком довелось йому повернутись. Левицький подав нам теж точні інформації про Ходорків. Жиди справді там у зброєні і борються, але перед бандитами, але армію приймуть із відкритими руками.

Це була добра вістка і знову виділено розвідників до Ходоркова, між якими — рокується — не забрався Левицький.

Ми підійшли під містечко і там зустріли на представники повстанців. Вони заявили, що хотять привітати своєю армію хлібом-сілью і свяченою передати Ходорків у наші руки. Командант бригади, сотник Кондратський дав на це свою згоду з тим застереженням, що бригада займе перше місто в бойовому порядку, виставить свої стійки, а тоді шойно відбудеться церемонія привітання.

Так воно і сталося. Напів заставні увійшли до міста. Повстанці у довгих шапках

ВІКРИТТЯ В Л. М. КЛЮБИ

Порк, повідомляє, що відкриття Зимового Сезону буде 8 вересня в п'ятницю о год. 8. везора.

В програмі: Ред. Ярослав Чиж: Мої враження з 15 Олімпіади в Гельсінках; Калініна Чічка: Сольо, - фортепіано; Осип Стедур: Сольо, — баритон.

СПРОСТУВАННЯ

В статті Федора Дудка п. п. „Невже ж перший?...“ (див. „Свобода“, к. 228) якразилась через медогляд прикра помилка, а саме: в тексті слід було говоритись про п. В. Анисимова, хоч автор писав у своєму скріпті про п. Б. Анисимського.

ВЕРЕСНЯ 1952 Р.
Відбудуться річні
ІНІ ЗБОРИ
В КЛЮБУ.
АМА ЗВОРИВ:

**Віра президії Зборів. 3. Загн усту-
позителі Комісії, 8. Дискусія над
цією діяльності. 6. Вибір Нової
т. Мист. Клубу.**

ни не прибуде статутном передба-
нину пізніше т. е о год. 5, Збори
вільності присутніх членів.
дальників і звичайних Членів, взя-

Управда Л. М. Клубу.

і Околиця! Увага!

Гракзов, Н. П., при співучасті
"Золотий Хрест" і ОДВУ
в Рочестер, Н. Й.,

виставку
ПЕРЕСНЯ (SEPT.) 1952
в залі Укр. Нац. Дому
АКАДЕМІЮ
СІББОРСЬКОГО МИКОЛИ
БІВСЬКОГО ОМЕЛЯНА.
рами — виступ кмітету Ванду-
осіпів і деклямації.
так і сусіднім громад українське
ду змислу
Співгодині Комітет.

Ситі, Н. Дж. Увага!
НИЗАЦІ ЧОРНОМОРСЬКОЇ
ЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.
відограна :—
ИХ (Борис Грінченко)

АТЪКА"

7. ВЕРЕСНЯ 1952
 (SEPT. 7, 1952)
 У НАРОДНІМ ДОМІ,
 — Jersey City, N. J.
 години 6-й ввечері.
 У П \$1.00
 ський Народний Фонд.

ПОЛІЦІЯ! УВАГА!
КОМІТЕТУ В ЧЕСТЕР, ПА.,
 (адреса в Честер, Па.)

Я 1952 Р.
ДЕНЬ
ELTONVILLE, PA.
ділі УККА.
ся все українське Грома-
Комітет Свята.

Н. ДЖ.! УВАГА!
ТОВАРИСТВА
ць на
ФЕСТИН
1952
УНД БРУК, Н. ДЖ.
Brook, N. J.)
буфет!
грама:
ночий народний одяг. — Вибір
го інших несподіванок.
ПОЛУДНІ.
— Фестинівий Комітет.
